

VANCOUVERKO PROTOKOLOA. Espainiaren testuingurura egokitzea.

SARRERA

Vancouverko Protokoloa ikerketarako protokolo bat da, Osasunaren Mundu Erakundeak sustatutako "Adineko pertsonetikiko hiri eta komunitate lagunkoiak" proiektuaren esparruan garatutakoa. Adineko pertsonen premietara egokitzea baloratzeko ikerketa batean parte hartu zuten munduko eskualde guztietako 33 hirik erabili zuten protokolo hau.

Foku-taldeek bidez egindako ikerketa metodologia honek OMEren "Adineko pertsonetikiko lagunkoiak diren hirien gidaliburua" dokumentua ekarri zuen. Vancouverko Protokolo esaten zaio Columbia Britainiarreko Gobernuaren laguntza eskuzabalaren aitormenez, protokolo hau prestatzeko proiektuko bazkideen bilerako gonbidatzailea izan baitzen.

OMEk proiektu honetan proposatutako metodologiaren funtsezko elementua adineko pertsonen parte-hartzea da. Adineko pertsonen eta beste talde batzuek emandako tokiko informazioak lagunduko du komunitatearen ahulguneak eta berariazko abantailak aurkitzen, adineko pertsonetikiko "lagunkoitasunarekin" lotuta. Horrez gain, komunitateko kideen lankidetzak, ebaluazioko parte-hartzaile aktibo moduan, haien sostengua eta konpromisoa erraztuko du. Adineko Pertsonetikiko Hiri Lagunkoien ikerketa prozesuan inplikaturako pertsonen hobekuntzak aplikatzean eta haiei jarraipena egitean aldaketak iradokitzeke eginkizuna ere bete behar dute.

Vancouverko Protokoloan proposatutako ikerketak diagnostiko bat emango du, ekintza plan bat egiteko balioko duena, eta bai adierazle batzuk ere, ekintza plan hori abian jartzeak eta betetzeak duen eragina ebaluatzeke aukera emango dutenak. Lortutako aurrerabideen ebaluazio horrek ahalbidetuko du, hiriaren etengabe hobetzeko prozesu baten esparruan,

jarduketa proposamen berriak ezartzeko, adineko herritarren beharriaz eta eskaerei erantzuteko helburuarekin.

Sareari atxikitzen aitzindari izan diren Espainiako hiriek –jada proiektu honetan parte hartzen ari dira eta hasierako ikerketa egin dute– detektatu dituzte adineko pertsonen beharrei buruzko informazio garrantzitsua ematen ez duten Vancouverko Protokoloaren alderdi eta datu batzuk; eta, aldi berean, ikusi dute alderdi batzuk ez daudela jasota, baina ikerketarako informazio baliagarria emango luketela. Azken batean, protokolo hau hobetu ahal izango litzateke alderdi batzuk Espainiaren testuingurura egokituta. Hartara, jasotako informazioak adineko pertsonen benetako beharriaz islatuko litzuke, gure testuingurura egokitutako Ekintza Plana egiteko bidea emango luke eta detektatutako premiei erantzungo lieke.

Egokitzeko dokumentu hau egiteko, adineko pertsonen premietara hiriak eta inguruneak egokitzeko lanean, OMEren proiektuak proposatutakoan, alderdi desberdinetatik, eskarmentu handia duten pertsonen eratuako talde baten laguntza izan dugu. Lantalde honetako kideak askotarikoak izateak (Estatuko, eskualdeko eta tokiko administrazio publikoak, adineko pertsonen ordezkariak, arlo pribatua...) aukera eman du hainbat ikuspuntu izateko, eta, horrek, aldi berean, Vancouverko Protokoloa egokitzea aberastu du, jatorrizko ideia errespetatzen eta jatorrizko dokumentuaren edukiaren zati handi bati eusten bazaio ere.

I PROIEKTUAREN HELBURU NAGUSIAK ETA LANERAKO PLANA

Parametroak eta oinarrizko definizioak

Proiektuak premisa hau du oinarrian: adinekiko lagunkoia den hiri batek zahartze aktiboa bultzatzen du.

Zahartze aktiboa "osasunerako, parte-hartzerako eta segurtasunerako aukerak optimizatzeko prozesua da, zahartzen doazen neurrian pertsonen

bizi-kalitatea hobetzeko helburuarekin" (Zahartze aktiboa: Politika esparru bat, OME, 2002).

Adineko pertsonetikiko lagunkoia den hiriak:

- adineko pertsonen artean dagoen dibertsitatea aitortzen du,
- komunitateko bizitzaren arlo guztietan sartzea eta laguntzea bultzatzen du,
- haien erabakiak eta bizitzeko erari dagozkion aukerak errespetatzen ditu, eta
- zahartzearekin lotutako premiei eta lehentasunei aurrea hartu eta malgutasunez erantzuten die.

Adineko pertsonetikiko lagunkoia den komunitate batean, barnean hartzeko kultura bat dago, adin eta gaitasun guztietako pertsonak elkarrekin partekatzen dutena. Ingurune fisikoari eta sozialari dagozkion politikak, zerbitzuak eta egiturak adineko pertsonak "aktiboki zahartu" daitezela laguntzeko eta ahalbidetzeko diseinatzen dira, hau da, segurtasunez bizi daitezela, osasun ona izan dezatela eta gizartean osoki parte hartzen jarrai dezatela lortzeko.

Hirietan eta herrietan arreta jartzen duen ikuspuntua:

Hiriak giza jardueraren eta aurrerabidearen guneak dira. Herrialde garatuetan, adineko pertsonen hiru laurdenak hirietan bizi dira. Garapen bidean diren herrialdeetan, zahartze demografiko azkarrak eta urbanizazio azkarrak bat egiteak ekartzen du funtsezkoa izatea hiriak diseinatzea adineko biztanleen hazkunde masiboa bultzatzeko eta ahalbidetzeko moduan.

Hiriak adineko pertsonetikiko lagunkoia izatea egitea estrategia politiko eraginkorrenetako bat da zahartze demografikoari erantzuteko. Hirigune garrantzitsuenek giza baliabideak, ekonomikoak eta sozialak daukate adineko pertsonentzat aldaketa berritzaileak egiteko.

Baina era berean, landa ingurunean jardutea ere beharrezkoa da, herriek era egokian erantzun ahal izateko zahartze aktiboaren eta osasungarriaren erronkei eta adineko herritarren premiei. Zahartze demografikoari eman beharreko erantzun honetan, kontuan hartu beharko da landa inguruneek hiriguneetakoetatik desberdinak diren ezaugarria eta bizitzeko erak dituztela.

Ikuspuntua auzoetan edo berariazko barrutietan, hirietan:

Hiri aglomerazio handietan, eskuarki, pertsonak auzoetan edo barruti txikiagoetan bizi dira, konpartitzen dute, sozializatzen dira, jolasten dira, eta zerbitzuak eta ondasunak lortzen dituzte; eta sarritan auzo edo barruti horiek oso desberdinak izaten dira euren artean. Kasu horietan, proiektua auzoen edo barrutien arabera gauzatuko da, argi eta garbi identifikatuta hiri handien barnean, hiri osoa aztertu arte.

Proiektua hiri edo herri txikietan aplikatu behar bada, komenigarria bada, komunitate osoa har daiteke barnean.

Behetik goranzko parte-hartze ikuspuntua.

Adineko Pertsonetikiko Hiri Lagunkoiaren proiektuak tokian kontrolatutako eta "behetik goranzkoa" den ikuspuntu bat hartzen du esplizituki. Hori hasten du adineko pertsonen bizi izandako esperientziak, adineko pertsonetikiko lagunkoia zer den eta zer ez erabakitzearekin lotuta eta herri bat pertsona horien beharretara moldatzea hobetzeko zer egin ahal izango litzatekeen erabakitzearekin.

Merkataritzako zerbitzuen, zerbitzu publikoen eta boluntarioritzakoen hornitzaileen ezagutza eta esperientzia adineko pertsonen informazioarekin konbinatzen da, komunitatearen indarguneen eta ahulguneen ikuspegi osoago bat emateko, adineko herritarrentzako erraztasunei eta zailtasunei dagokienez. Proiektuaren arduradunek tokiko esparruko ebaluazio honi buruzko informazioa emango diete herritarrei, adineko pertsoneri eta erabakiak hartzeko ahalmenak dituztenei, herri bat adineko pertsonetikiko

lagunkoiagoa izan dadin gauzatu beharreko jarduketak planifikatzeko abiapuntu gisa.

Ikerketa kualitatiboa

Ikertzeko eginkizunak berekin dakar proiektuaren barnean sartutako ikerketa kualitatiboko jarduerak zuzentzea, bermatzeko ikerketa prozesuak zientziaren eta etikaren arauak betetzen dituela eta emaitzak zorrotz aztertzen direla eta ondo informatzen direla. Ikerketaren ardura duen pertsonak eskarmentua izan behar du foku-taldean metodologian eta datu kualitatiboen analisisan. Halaber, interesgarria litzateke pertsona horrek gerontologiaren arloko ezagutzak izatea.

Ikerketaren erantzukizunak berekin dakartza jarduera hauek:

- Foku-taldean bidezko ikerketa estrategia aplikatzea, barnean hartuta onarpen etikoa eta baimen informatuaren prozedura, laginketa, hautaketa, kaptazioa, elkarrizketak, datuen transkripzioa, datuen analisisa eta txostena egitea.
- Ikerketan lagunduko duten pertsonak hautatzea eta haiei prestakuntza ematea.
- Ikerketaren emaitzen berri ematea foku-taldeko kideei.

II EBALUAZIO METODOLOGIA, KOMUNITATEKO FOKU-TALDEEN BIDEZ

Atal honetan, auzo edo barruti bat adineko pertsonetikiko zenbateraino den lagunkoia eta komunitatea jardutea eskatuko duten arazoak eta oztopoak zein diren ebaluatzeko metodologia deskribatzen da. Lan honek aukera emango du tokiko komunitatearen profil bat eta adineko pertsonen, adineko pertsonen zaintzaileen eta zerbitzuen tokiko hornitzaileen foku-talde batzuk eratzeko.

Komunitatearen profila:

Garrantzitsua da azterlana egiten ari den hiriaren eta barrutiaren geografia, demografia, gizarte eta ekonomia ezaugarriak aurkeztea. Informazio horrek testuingurua ematen du tokiko ezaugarriak eta erronkak ulertzeko. Informazioaren zatirik handiena inkesten edo administrazioko datuen bidea eskuratu daiteke:

Hauei buruzko datuak hartuko dira barnean:

- barrutiaren kokagunea, tamaina eta topografia,
- biztanleen kopurua eta dentsitatea,
- gizarte, etnia eta ekonomia ezaugarriak,
- adineko pertsonen kopurua eta proportzioa (60 eta 74 urte artean eta 75 urtetik gora),
- etxebizitza mota eta edukitze-erregimena,
- zerbitzu publikoen, merkataritzako eta boluntaritzako banaketa.

Foku-taldeak adineko pertsonekin eta zaintzaileekin

Laginketa: hautaketa, kaptazioa eta ikerketa

Gutxienez, bost foku-talderen talde bat bildu behar da: haietatik lau izango dira adineko pertsonen eraturakoak, eta bosgarrena, ahalmen urritasun neurritsua edo larria duten adineko pertsonen zaintzaileek eraturakoa.

Udalerri handien kasuan, desiragarria da foku-talde gehiago biltzea, testuinguruaren ebaluazio zabal eta errealagoa edukitze aldera. Eskatutako gutxienez baina adineko pertsonen talde gehiago aztertzea erabakitzen bada, garrantzitsua da ezaugarri adierazgarri guztiak errepikatzen direla bermatzea, lagin osoan adineko pertsonen ordezkariak orekatua ziurtatzeko. Horrenbestez, adineko pertsonen 2 talde adinekoen 8 foku-talde izango dira guztira (2x4), edo adineko pertsonen 3 talde adinekoen 12 foku-talde izango dira (3x4). Era berean, desiragarria da zaintzaileen foku-taldea handitzea, baliabideek horretarako aukera ematen badute.

Foku-talde bakoitzak 8-10 lagun izango ditu. Parte hartzea borondatezkoa da, eta saiatu behar da iturri desberdinetako parte-hartzaileak erakartzen. Talde bakoitzera 12-15 pertsona gonbidatu beharko lirarteke, azken orduan

joaten ez diren parte-hartzaileen hutsuneei aurre egiteko. Parte-hartzaileak anima daitezke adineko senitartekoak edo lagunak eramatera foku-taldearen saiora; izan ere, landu beharreko gaia ez baita isilpekoa ez eta pribatua ere. Foku-taldeen emandako informazioaren eraginkortasuna eta kantitatea hobetzeko, galderen kopia bat eman behar zaie aurretik parte-hartzaileei, saioa prestatzeko aukera izan dezaten.

Adineko pertsonen taldeak bi adin talderen arabera bereiziko dira (60-74 eta 75 eta gehiago) eta estatus sozioekonomikoaren arabera (baxua eta tartekoa, gutxienez), taldeak honela eratzeko:

Taldea	Adina	Estatus sozioekonomikoa
1	60 - 74	baxua
2	60 - 74	tartekoa
3	75 eta gehiago	baxua
4	75 eta gehiago	tartekoa

Foku-taldeetan adinez nagusiagoak diren pertsonak sartzen saiatu behar da, hau da, 85 urtetik gorakoak. Talde bakoitza gizonak eta emakumeak eratuko dute, adineko pertsonen biztanlerian sexuen araberako banaketa erakusteko.

Ahal izanez gero, maila sozioekonomikoaren hautaketa oinarrituko da parte-hartzaileak bizi diren auzoaren maila sozioekonomikoan, ez pertsona bakoitzaren diru-sarreretan, hartara, diru-sarrera pertsonalei buruzko galdera desegokiak ez egiteko.

Horrez gain, talde bakoitzak ahalmen gaitasunik gabeko pertsonak, ahalmen urritasun arina eta ahalmen urritasun neurritsua duen pertsonak edukiko ditu nahastuta, adineko herritarren artean gaitasun maila aukera zabalaren adierazgarri izateko. 75 urtetik gorako taldean, saiatu behar da gutxienez erdiek ahalmen urritasunen bat izatea (ez soilik betaurrekodunak izatea!). Herrian talde etniko-kultural minoritarioetako adineko pertsonen proportzio esanguratsua badago, komenigarria da foku-taldeetan talde

horietako pertsonak sartzeari, haiek ere aukera izan dezaten euren iritzia adierazteko.

Zaintzaileen taldeko kideen ezaugarri garrantzitsua da ahalmen urritasun neurritsua edo larria duen adineko pertsona bati arreta zuzena eman behar diotela. Foku-talde honetan, zaintzen dituzten adineko pertsonak aurrez aurre dituzten abantaila eta zailtasunei buruzko ikuspuntua emango dute zaintzaileek. Gaien arloak berberak izango dira, baina galdera nagusian aldaketa txiki bat egingo da. Adibidez:

“Deskribatu nola den zaintzen den adineko pertsonarentzat... (gaiaren arloa)”.

Adineko pertsonen eta zaintzaileen foku-taldeetan parte hartuko duten pertsona guztiak aztertzen ari den kokaleku geografikoaren barnean hautatu behar dira. Onargarria da laginketa eta hautaketa maila bat herrian, komenigarria bada. Adineko pertsonak elkartzen diren erlijio guneak, sozialak, boluntarioritakoak eta aisiakoak, eta komunitateko guneak eta zerbitzuak parte-hartzaileak erakartzeko gomendatzen diren lekuak dira.

Foku-taldean borondatez parte hartu duten pertsonen sinestamendu edo diploma bat eman dakieke, egin duten ekarpena eta izan duten parte-hartze eskuzabala aitortzeko.

Parte-hartzaileei ikerketaren helburuaren, prozeduraren eta kontsultako arloen berri emango zaie aurretik, ahoz eta idatziz. Baimen informatua foku-taldearekin lanean hasi baino lehen lortu beharko da. Beharrezkoa den ikerketetarako baimen informatuaren prozesuari atxiki beharko zaio herrialde bakoitza. II. eranskinean, baimen informatuaren formularioaren adibide bat dago, egokitu daitekeena.

Foku-taldeak zerbitzuen hornitzaileekin

Laginketa: hautaketa, kaptazioa eta ikerketa

Zerbitzuen hornitzaileek eratu behar dituzte foku-talde hauek, kategorია hauetako bakoitzean:

- **Udaleko edo eskualdeko zerbitzu publikoetako langile profesionalak giltzarri diren arloetan (hiriaren diseinua, kultura, parkeak eta aisia, sozialak eta osasunekoak, garraioa, segurtasuna, polizia).** Eta bereziki adineko pertsonekin zuzenean lan egiten duten profesionalak (adineko pertsonen egoitzetako zuzendariak, osasun zentroetako zuzendariak...).
- **Enpresaburuak eta merkatariak (Merkataritza Ganberako ordezkariak, bankuetakoak, jan-edanaren dendetako merkatariak eta dendariak, botiketakoak, jatetxeetakoak, ile apaindegi/bizartegietakoak, merkataritza zentroko kudeatzaileak, hedabideetakoak, prentsakoak...).**
- **Boluntariotzako erakundeak (gizarte erakundeak, adineko pertsonen elkartekoak, Alzheimerrekoak, erlijio erakundeak, adineko pertsonen egoitzak).**

Kategoria bakoitzerako talde bereziak egon daitezke edo nahastu egin daitezke. Zerbitzuen hornitzaileak elkarrekin biltzea zaila izan daitekeenez, denbora gutxi dutelako, egokitzapenak egin daitezke, hala nola bakarkako elkarrizketak, edo eztabaidak talde txikietan beren lantokian. Parte-hartzaile bakoitzaren baimen idatzia ere beharrezkoa izango da.

Gainerako foku-taldeekin landuko diren gai arlo berberak jorratuko dira, galdera nagusi honekin:

"Zure ikuspuntua eta lanbide esperientzia kontuan hartuta, nola da adineko pertsonentzat...?"

Se tiene en cuenta que los miembros del grupo no podrán comentar todos los temas desde su experiencia profesional, por ejemplo, la persona responsable de la tienda de alimentación puede que no tenga nada que decir en cuanto a vivienda o participación social y ciudadana. Nolanahi ere, taldeko kide guztiek izan behar dute aukera gai jakin batzuetan euren iritziak adierazteko.

PROIEKTUKO METODOLOGIA EGOKITZEA LANDA INGURUNEKO UDALERRIETAN

Landa inguruneek hirikoetatik bestelakoak diren ezaugarriak eta bizitzeko erak dituzte, azken horiek hiri ingurunean barrutiko edo auzoko unitate moduan hartzen baditugu ere.

Landa ingurunearen eta hiri ingurunearen artean desberdintasun handiak eragiten dituzten bi faktore defini ditzakegu gutxienez:

- Udalerriaren eta biztanleriaren tamaina: *lurraldea eta biztanleak*
- Ingurune horri berezkoak zaizkion bizitzeko erak, aurreko faktoreek baldintzatuta era berean, eta bai jarduera ekonomikoak, kokaleku geografikoak...

Bi inguruabar horiek ekartzen dute diagnostikoko faseko metodologia moldatu behar izatea, hartara, kontuan hartzeko gutxienez foku-taldeek kopurua eta osaera eta foku-taldeetan eztabaidatu beharreko edukia egokitzea arlo batzuetan.

Landa inguruneako udalerriak:

Biztanleria muga bat zehaztu behar da, haren arabera landa ingurunetzat hartzeko, eta, hartara, foku-taldeek kopurua eta osaera egokitzeko.

Hartara, erreferentziazat joko da, biztanle kopuruarengatik, hiriguneetatik desberdinagoa den bizitzeko era bat dakartenak. Hori dela-eta, *5.000 biztanle baino gutxiagoko udalerriak* hartuko dira abiapuntu eta jarduketa hauek ezarriko:

1.001 eta 5.000 biztanle arteko udalerriak

Protokoloak adierazten dituen talde bereberetara eutsiko zaie, kopuruari eta osaerari dagokionez: adineko pertsonen lau foku-talde eta bat haiekin lotutako pertsonena.

Arloetako edukia moldatu behar dira, udalerrri bakoitzaren arabera, hartara, delako udalerriaren ezaugarrietan arreta jartzeko arlo bakoitzeko

eztabaida puntu nagusiek. Udalerrira egokitzeko aintzat hartu beharreko alderdietako batzuk hauek izango dira:

ERAIKINAK ETA AIRE ZABALEKO GUNEA

- Igarotzeko tokien egokitzapena, iristeko erraztasuna, argizatzea

- Berdeguneetara, paseatzekoetara, elkarrekin egotekoetara iriste erraztasuna izatea: bankuak eta itzalean dauden tokiak egotea, mugikortasuna bultzatzen duten ibilbide seguruak izatea, GARRAIOA.
- Komunikazioa beste hirigune batzuekin zerbitzu eta horniduretarako.
- Garraioa udalerrriaren barnean, bizilagunen sareak, ohiko hornidurak...

ETXEBIZITZA

- Etxebizitza egokitzea, iriste erraztasuna, erosotasuna eta segurtasuna.

BEGIRUNEA ETA GIZARTERATZEA

- Harremanak auzokoekin.
- Biztanle gehiagoko/gutxiagoko egon litezkeen urte sasoiarako harremanak.
- Elkarri laguntzea.
- Babes sozialerako sareak.

GIZARTEAN PARTE HARTZEA

- Aisia antolatuko guneak eta/edo jarduerak (aire zabalean edo guneetan).
- Aldaketak klimarengatik eta urteko sasoiarengatik.

KOMUNIKAZIOA ETA INFORMAZIOA

- Kanpoko informazioa eskuratzea (prentsa, telebista, irratia...).
- Udalerriko informazioa eta zerbitzu berekiak eskuratzea.
- Internetera sarbidea izatea, banda zabal unibertsalaren bidez. Satelite bidezko konexioa.

HERRITARREN PARTE-HARTZEA ETA ENPLEGUA

- Babes sozialeko eta boluntariotzako jarduerak antolatuak eta ez-formalak.

GIZARTE ZERBITZUAK ETA OSASUNEKOAK

- Osasun zerbitzuak eskuratzea. Erraztasuna eta azkartasuna.

1.000 biztanletik beherako udalerriak

Landa ingurunean, 1.000 biztanle baino gutxiagoko herrietan, biztanleen arteko harreman pertsonalak estuak izaten dira, baina, era berean, zerbitzu garrantzitsu gutxiago dituzte, edo hobeto esanda, urrunago, esate baterako, osasun zentroak, erietxeak, zaharren egoitzak...

Ingurune horietarako, metodologia moldatzea proposatzen da ezaugarri hauekin :

Eztabaidarako taldeak. Eztabaidarako hiru talde eratzea:

- 60 eta 75 urte arteko adinekoen talde bat.
- 75 urtetik gorakoen talde bat.
- Zaintzaileen, profesionalen... talde bat.

Eztabaida taldeka:

Aurreko puntuko irizpideekin egokituta.

Talde irekia:

Bilera, 60 urtetik aurrerako adineko pertsona guztiei egindako deialdi irekiaren bidez, analisia arloka egiteko eta aurreko hiru taldeen proposamenak aurkezteko, osatzeko eta/edo aldatzeko.

LANDA INGURUNeko UDALERRIETAN EGIN BEHARREKO ALDAKETEN LABURPENA

EGOKITUA	1.001 eta 5.000 biztanle arteko udalerriak	1.000 biztanletik beherako udalerriak
Talde kop.	60 eta 70 urte artekoen talde bat 70 eta 80 urte artekoen talde bat 80 urtetik gorakoen talde bat. Zaintzaileen, elkarteetako kideen... talde bat	60 eta 75 urte arteko adinekoen talde bat 75 urtetik gorakoen talde bat Zaintzaileen, profesionalen... talde bat Bilera batzar irekian

TALDEEN PROPOSAMENAK, UDALERRIETAN DAUDEN BIZTANLEAK AINTZAT HARTURIK

Biztanle kopuruaren arabera udalerrri desberdinetan azterlana egiteko behar den foku-taldeen kopuruari buruzko eztabaida sortu da lantaldean.

Aurreko atalean 5.000 biztanletik beherako herrietarako gomendioa jaso da; horrenbestez, orain gainerako herrietarako gomendioa eman behar da.

Lehen fasean foku-taldeekin lan egin duten hirien eta herrien esperientzia kontuan hartuta, talde kopuru hauek gomendatzen dira, udalerrietan dauden biztanleen arabera:

HIRIAREN LAGUNKOITASUNA AZTERTZEKO GOMENDATUTAKO TALDEEN PROPOSAMENAK			
Hiri kop.	Hiriko biztanleen kop.	Gomendatutako taldeen kop.	8 pertsona gm taldeko (gm=adinekoen taldeak) eta gc-p taldeko (gc-p=zaintzaileen/zerbitzuen hornitzaileen taldeak)
	5.000 - 20.000	(4+1)eko 2 sail	8 gm = 64 adineko 2 gc-p = 16
253	20.000 - 50.000	(4+1)eko 3 sail	12 gm = 96 adineko 3 gc-p = 24
82	50.000 - 100.000	(4+1)eko 5 sail	20 gm = 160 adineko 5 gc-p = 40
34	100.000 - 200.000	(4+1)eko 7 sail	28 gm = 224 adineko 7 gc-p = 72
23	200.000 - 500.000	(4+1)eko 9 sail	36 gm = 288 adineko 9 gc-p = 72
4	500.000 - 1.000.000	(4+1)eko 11 sail	44 gm = 352 adineko 11 gc-p = 88
2	1.000.000 baino gehiago	(4+1)eko 13 sail	52 gm = 416 adineko 13 gc-p = 124

III FOKU-TALDEAK, PROZEDUREN ILDO NAGUSIAK

Antolaketa

Elkarrizketetarako kokalekua hautatzeko, faktore hauek hartu behar dira gogoan:

- Aretoaren tamaina (aukera eman behar du mahai bat jartzeko edo parte-hartzaile guztiak eta foku-taldearen moderatzailea biribil batean esertzeko aulkiak jartzeko).
- Komenigarria da arbel bat edo baliokidea izatea.
- Erosotasuna (eserleku-aulki erosoak...).
- Iriste erraztasuna (irisgarritasun geografikoarekin, distantziarekin, iriste erraztasuneko baldintzekin, ahalmen urritasuna duten pertsonentzako baldintzekin... lotuta).
- Hainbat garraio aukera egotea (gertuko garraio publikoari buruzko oharrak eman, gertuko aparkalekuei buruzkoak...).

Guztira bi ordu eta erdi eta hiru artean erabiliko dira talde bakoitzarekin (barnean hartu behar du 20-30 minutuko atsedena). Denbora gehiegi bada, kontuan har daiteke bi saio bi egun desberdinetan egiteko aukera. Denboraren erabileraren eraginkortasuna handitzeko beste modu batzuk hauek dira:

- Lehenago planteatu diren gaiak eta kontuak errepikatzea saihestea.
- Gai batek ez badu eztabaida handirik eragiten, galdera batzuk sartzen badira ere, hobe da hurrengo gaira joatea. Gerta daiteke parte-hartzaileen beste talde batek zeresan handiagoa izatea gai horretan.

Parte-hartzaileei aperitibo txiki bat emango zaie, barnean hartuta edariak.

Pertsona bakoitzari etiketa/identifikazio bat emango zaio, izen-abizenak jartzen dituena.

Eztabaidarako talde bakoitza audioko zinta batean grabatu behar da (bitan, segurtasunarengatik) eta zintak ahalik eta azkarrena transkribatu behar dira.

Foku-taldearen moderatzaile eginkizuna

Ikerketaren arduraduna moderatzaile arituko da foku-taldean. Pertsona horrek eskarmentua eduki behar du foku-taldeak zuzentzean eta gerontologiaren arloko ezagutzak. Ikerketaren arduradunak foku-taldea

moderatzean duen eginkizuna funtsezkoa da taldeari "zentratuta" eusteko, eztabaidan sakabanatzea saihestearen eta pertsona guztiek parte hartuta eztabaida bizi eta emankorra sortzearen arteko orekari eutsita. Ahal diren gai arloak jorratuko dira, beharrezkoa bada, eztabaida pizteko eta bideratzeko galderak eginez. Moderatzaileak malgutasuna edukiko du galderak berrorientatzeko, landu beharreko gaien edukiarekin lotutako egungo gaiak erabiltzeko, batzuk edo besteak gehiago nabarmentzeko... foku-talde bakoitzaren ezaugarriak aintzat hartuta.

Laguntzailearen eginkizuna

Interesgarri jotzen da talde bakoitzean laguntzaile bat egotea. Pertsona horren eginkizunak barnean hartzen du:

- aretoa prestatzea;
- moderatzaileari laguntzea beharrezkoa denean, gaiak arbelean idatzita, saioak bi aletan grabatzen direla bermatzea, eta zuzen grabatzen direla ziurtatzea;
- laguntza orokorra ematea foku-taldearen moderazioan.

Taldearen funtzionamendua

Foku-taldearen eztabaidak, barnean hartuta saioaren erdialdera egingo den atsedenaldira, ez du iraungo bi ordu eta erdi edo hiru baino gehiago. Galdera bakoitzeko 10-15 minutu eman daitezke (hau da, ordu bat eta 40 minutu eta bi ordu eta 30 minutu artean). Taldea akuilatu behar da gaurkotasuneko eta intereseko kontuak eztabaidatzera sortzen direnean, finkatutako agenda inposatu ordez. Talde bakoitzaren eztabaida modu desberdinetan garatzeko aukera eman behar da, baina betiere saiatuta gai bakoitzari eskainitako denbora ez gaintitzen, beharrik izan gabe saioak ez luzatzeko. Saioak grabatu eta transkribatu egin behar dira. Bi grabagailu erabiltzea gomendatzen da, segurtasunarengatik.

Baimen informatua

Saioaren hasieran, parte-hartzaileei eskatuko zaie baimen informatuko dokumentu bat. Dokumentu erraz eta soil bat da, eta bertan azterlanean

borondatez parte hartzeko eskaera formalizatzen da eta azterlanaren edukiaren gaineko informazioa ematen zaio.

Ikusi I. eranskina. Baimen informatuaren adibidea da, Datu Pertsonalak Babesteko Lege Organikoa betetzeko, ahoz edo idatziz onar daitekeena. Bideoa edo argazkiak egiteko, adostasun baimena eskatu behar da, lege hori bera betetzeko.

Foku-taldean parte hartu behar duten pertsonak prestatzea

Parte-hartzaileak prestatzeko, jorratu beharreko gaien zerrenda eman behar zaie, eta bai galderak ere, eta haien gainean gogoeta egitera animatu behar dira. Horrek aukera ematen die ikerketan landu beharreko gaien buruzko aurretiazko ezagutza edukitzeko eta taldean eztabaida emankor eta eraginkorragoa izatea errazten du.

Ustekabeko egoerei erantzutea

Foku-taldeak moderatzeaz arduratuko diren pertsonak prest egon behar dute gatazkak edo sor daitezkeen ustekabeko egoerak kudeatzeko.

Eztabaidetan sortutako edozein premiari erantzun behar zaio, komenigarria da eskura izatea aholkularitza zerbitzuei edo beste zerbitzu batzuei buruzko informazioa, haiek behar dituzten gaiak sortzen badira.

Eztabaida hasteko prozedurak

Taldeekin lan egiten hasteko, sarrera labur bat egin behar da. Bertan, foku-taldearen helburua edo asmoa azalduko da eta parte-hartzaileengandik espero diren laguntzak edo ekarpenak. Adibidez:

“Egun/Arratsalde on. ... naiz. Mila esker denoi etorri zaretelako eta azterlan honetan parte hartu behar duzuelako.

Zuen hiria, (hiriaren izena), nola ikusten duzuen jakin nahi dugu. Hartara, gaur zuen iritzia eta informazioa jasoko dugu horri buruz.

Zuen herria/hiria “adineko pertsonetikiko zenbateraino den lagunkoia” jakin nahi dugu.

“Adineko pertsonetikiko lagunkoia” den herri bat adineko pertsoneri segurtasunez bizitzeko, euren osasunari eusteko eta gizartean oso-osorik parte hartzeko aukera ematen dien komunitatea da.

Zuen herriaren/hiriaren alderdi desberdin askori buruz hitz egingo dugu, barnean hartuta hiri ingurunea (kaleak), eraikinak, errepideak, eta zerbitzu eta jarduera desberdinak.

(jarraian dauden horietako bat aukeratuta) zaren neurrian duzun esperientziaren arabera,

- adineko pertsona;*
- adineko pertsona baten zaintzailea;*
- zerbitzuen hornitzailea komunitatean.*

zure herriaren/hiriaren esperientzia eta ezaugarri positibo eta negatiboak buruz hitz egitea nahi dut, hiri bat “adineko pertsonetikiko lagunkoia” zein modutan den edo ez erakusten dutenei buruz.

Azkenik, zure herria/hiria “adineko pertsonetikiko lagunkoia” izateko hobetzeko dituzun iradokizunak ezagutu nahi ditut.

Ez dago erantzun hoberik edo okerragorik. Pertsona bakoitzaren iritzia garrantzitsua da.

Saioa grabatzen ari gara, esaten den ezer ez galtzeko. Zuen parte-hartzea isilpekoa eta izengabea da, ziur jakin ezazue ez zaituzteguna pertsonalki identifikatuko azken txostenean.

Grabazioa ulertu ahal izateko, garrantzitsua da banaka-banaka hitz egitea, eta ez denok batera, eta ziurtatzea pertsona guztiek dutela iritzia adierazteko aukera.

Orain, has gaitezen... ”

Es importante permitir a las personas participantes que propongan de manera espontánea temas y/o preocupaciones relevantes para ellas. Gai

batzuk ez badira berez sortzen, soil-soilik kasu horretan komeni da moderatzaileak berariazko galderak egitea eztabaida pizteko.

Gai arlo guztiak jorratzen saiatu behar da.

Terminologia testuinguru eta ingurune desberdinetara egokituko da, eta bai erabilitako hizkuntzaren maila ere. Gerta daiteke foku-talde batzuek beste batzuek baino oharpen gehiago behar izatea, eta bai, parte-hartzaileen profilararen arabera, galderak planteatzean hain zuzena izatea beharrezkoa ez izatea. Foku-taldearen saioak egitean, kontuan izan ezazu saioa edo taldea hasten dela sarrera egiteko galdera orokor bat eginez, **“berotzekoa”**; horren ondotik galdetegiaren zati **“nagusia”** datorrela eta hartan lanaren oinarritzko alderdia egingo dela; eta amaitzeko **“bukatzeko”** galdera bat egingo dela eta hartan parte-hartzaileek aukera izango dutela eurentzat garrantzizkoak diren beste kontu batzuk planteatzeko.

Foku-taldearen galdetegia

Gaiak eta galdera irekiak	Iradokizunak
Sarrera egiteko galdera: Nolakoa da (hiriaren/barrutiaren/herriaren izena) bizitza, adineko pertsona zaren neurrian?	Hauek galdetu: Ezaugarri positiboak? Ezaugarri negatiboak? Arazoak/zailtasunak?

1. gaia.

ERAIKINAK ETA AIRE ZABALEKO GUNEA

Eraikinei eta aire zabaleko guneei buruz hitz egingo dugu.

Iritzia, alderdi onak eta txarrak, eta esperientzia entzun nahi nituzke, eta bai hobetu daitekeenaren gainean dituzun ideiak ere.

<p>Nolakoa da zuretzat etxetik ateratzea paseatzera eta airea hartzera joateko, enkarguak egitera edo bisitak egitera?</p> <p>Nolakoa da zuretzat eraikinetan sartzea, adibidez, osasun etxean, bulego publikoetan, dendetan, aisiarako tokietan...?</p>	
Hauei buruz galdetu...	Iradozikizunak
<p>Nolakoa da hauen diseinua eta mantenimendua?</p> <ul style="list-style-type: none"> • espaloiak eta zintarriak • argiak • berdeguneak eta pasealekuak • bankuak eta atsedeen hartzeko guneak 	<p>Espaloiak: beheratuta dauden, ez-labaingarriak, arrapalak. Kaleak: lan gehiegi, oinezkoentzako igarobide nahikoak... Banku eta atsedeen hartzeko gune nahikoak daude? Erosoak dira?</p>
<p>Nolakoa da zirkulazioa? (intensitatea, zarata...)</p>	<p>Oinezkoei bidea ematen zaie? Bideko seinaleak errespetatzen dira? Ibilgailuek igarotzeko guneak hartzen dituzte?</p>
<p>Nolakoak zaizkizu eguneko une jakin batzuk, adibidez, gaua? (zarata, segurtasuna...)</p>	
<p>Nolakoak dira baldintza meteorologikoak?</p>	<p>Usainak, kutsadura... Badago babesik eguzkiari, euriari edo haizeari aurre egiteko?</p>
<p>Badira berdeguneak, paseatzeko eremuak, egunez eta gauez seguruak direnak eta lasaitasuna</p>	<p>Segurtasun fisikoko sentipena, pasealekuak txirrindulariekin, patinatzaileekin eta abarrekin</p>

ematen dutenak?	partekatu behar izatean.
Kaleetako argiak nahikoak dira?	Segurtasun fisikoko sentipena ematen dizute eta delituzko ekintzen aurrean?
Badago babesik eguzkiari, euriari edo haizeari aurre egiteko?	
Baduzu segurtasun fisikoko sentipena?	
Baduzu hiriko segurtasuneko sentipena?	
Eraikinak erosoak eta seguruak dira erabiltzeko?	Eskailerak, atek, igogailuak, korridoreak, zoruak, argiak, seinaleak, komunak, atsedeen hartzeko guneak...
Nolakoak dira komun publikoak?	Kopurua, sartzeko erraztasuna, kokalekua, seinaleak, mantenimendua...

2. gaia.

GARRAIOA

Hurrengo gaia hiriko garraioa da...

Iritzia, alderdi onak eta txarrak, eta esperientzia entzun nahi nituzke, eta bai hobetu daitekeenaren gainean dituzun ideiak ere.

Nolakoa egiten zaizu zure hirian gidatzea?

Nolakoa da garraio publikoa: autobusak, tranbiak, metroa, trena...?

Hauei buruz galdetu...

Iradokizunak

Gidatzen baduzu, nolakoa egiten zaizu zure hirian gidatzea?	Seinaleak eta kaleko zenbakiak irakurtzeko modukoak dira? Bidegurutzeak ondo argizatuta daude? Bideko seinaleak ulerterrazak dira? Badira berrikuste ikastaroak gidarientzat?
Nolakoa da aparkatu ahal izatea?	Nahiko toki daude eta gertu daude? Badira ahalmen urriko pertsonentzat gordetako aparkalekuak? Zein da autoa uzteko prezioa? Badira bidaiariak hartu eta uzteko guneak?
Garraio publikoa erabiltzen duzu?	
Neurrizko prezioa du?	
Geralekuak gertu daude eta irisgarriak dira?	
Erraza da sartzea/irtetea?	Badira plataforma beheratuak, eserleku gordeak...?
Maiztasuna egokia da?	
Autobusaren balorazioa.	
Metroaren balorazioa.	
Taxiaren balorazioa.	
Tranbiaren balorazioa.	
Beste batzuk	Garraioko langileen adeitasuna, toki giltzarrietara joatea, informazioa, garbitasuna, geralekuen egoera (argiak, markesinak...), ordutegi egokiak.

--	--

<p>3. gaia.</p> <p>ETXEBIZITZA</p> <p>Jorratu beharreko hurrengo gaia etxebizitzarena da.</p> <p>Iritzia, alderdi onak eta txarrak, eta esperientzia entzun nahi nituzke, eta bai hobetu daitekeenaren gainean dituzun ideiak ere.</p> <p>Hitz egin bizi zaren etxeaz.</p>	
Hauei buruz galdetu...	Iradozikizunak...
Mugikortasuna eta independentzia etxean:	
Erraz ibil zaitezke etxe barnean eta kanpoan (igogailuak, eskailerak, arrapalak, argiak...)?	
Bainugelak erosoak eta erabiltzen errazak dira?	
Etxeko lanak eta enkarguak era autonomoan egin ditzakezu?	
Etxebizitzaz aldatu behar baduzu, zein aukera dituzu egiteko?	Etxebizitzaz aldatzeko prest egongo zinateke, irisgarriago bat izateko? Ezagutzen al dituzu etxebizitzaren irisgarritasuna hobetzeko laguntzen/diru-laguntzen aukerak?
Hitz egin bizi zaren etxeaz.	
• kostua	

erosotasuna	
Etxebizitzaren eta ingurunearen segurtasun fisikoa.	
Segurtasuna, delituzko ekintzen aurrean.	
Gertutasuna zerbitzuetara.	
Badago aukerarik tutoretzapeko etxebizitzetara, etxebizitza partekatuetara edo etxebizitza alternatiboko beste sistema batzuetara joateko?	Badakizu zein diren dauden aukerak? Egokiak iruditzen zaizkizu?
Etxez etxe laguntzeko zerbitzurik badago zure herrian?	Egokiak eta nahikoak dira?
Zure herrian badago eguneko egoitzarik?	Egokiak eta nahikoak dira?
Zure herrian edo gertu badago adineko pertsonentzako egoitzarik?	
Beste batzuk	Diseinua, eraberritze lanak

4. gaia.

BEGIRUNEA ETA GIZARTERATZEA

Landu beharreko hurrengo gaia: nolakoa da zure ingurunea? Begirunerik adierazten die adineko pertsoneri eta kontuan hartzen ditu?

Iritzia, alderdi onak eta txarrak, eta esperientzia entzun nahi nituzke, eta

<p>bai hobetu daitekeenaren gainean dituzun ideiak ere.</p> <p>Zein modutan erakusten die inguruneak, edo ez, errespetua adineko pertsoneri?</p> <p>Zein modutan hartzen ditu kontuan inguruneak, edo ez, adineko pertsonak jarduera eta ekitaldietan?</p>	
Hauei buruz galdetu...	
Auzokoek harreman adiskidetsua bultzatzen dute?	
Diskriminatuta sentitzen zara adinarengatik?	
Zerbitzuei eta programei dagokienez dituzun premiei erantzuten die udalerrriak?	
Zerbitzu eta programa askotarikoak eskaintzen dizkizu?	
Zure inguruneak/herriak publikoki aitortzen du adineko pertsonen laguntza edo ekarpena?	
Inguruneak belaunaldien arteko jarduerak proposatzen ditu?	
Herriko saltokiak erakargarriak dira, tratu ona dute?	
Beste batzuk	Familia sareetan kontuan hartuta sentitzen zara? Familia harremanetan parte hartzen duzu?

5. gaia.

GIZARTEAN PARTE HARTZEA

Orain hitz egin dezagun gizarte jarduerari eta aisiakoei buruz...

Iritzia, alderdi onak eta txarrak, eta esperientzia entzun nahi nituzke, eta bai hobetu daitekeenaren gainean dituzun ideiak ere.

Erraza al da zure ingurunean harremanak izatea? Diskriminatuta sentitzen zara zure inguruneke parte-hartze sozialean adinarengatik?

Hitz egin beste jarduera batzuetan parte hartzeaz, adibidez, heziketakoetan, kulturakoetan, aisiakoetan edo erlijioekoetan/espirtualetan.

Hauei buruz galdetu...	Iradokizunak...
Gizarte jarduerak eta aisiakoak dira:	
• Eskuragarriak	
• Irisgarriak	
• Ohikoak	
• Kokaleku egokia dute	
• Ordu-tegi egokian egiten dira	
• Aukera interesgarriak eskaintzen dituzte	
• Informazio egokia dute halako jardueretarako?	

6. gaia.

KOMUNIKAZIOA ETA INFORMAZIOA

Informazioa da: eskuragarria, erabilgarria, egokia.

Aztertuko dugun hurrengo gaia informazioaren erabilera da.

Iritzia, alderdi onak eta txarrak, eta esperientzia entzun nahi nituzke, eta bai hobetu daitekeenaren gainean dituzun ideiak ere.

Zein esperientzia duzu zure inguruneaz behar duzun informazioa eskuratzeaz, adibidez, zerbitzuei, ekitaldiei, prestakuntzari eta abarri buruzkoa?

Telefonoz, irratic, telebistaz, inprimatuta edo aurrez aurre, Internetez... eskuratu daitekeen informazioa izan daiteke.

Hauei buruz galdetu...	
Egokia eta erabilgarria da?	
Ulerterraza da?	
Zailtasunik baduzu sistema automatizatu edo informatizatuekin?	
Zailtasunik baduzu inprimatutako argitalpenen tamaina eta formatuarekin?	
Baduzu eta erabiltzen duzu teknologia berririk: sakelako telefonoa, Internet...?	
Zure udalak ukitzen zaituzteten gaiei buruzko informazio publikoa eskaintzen du?	
Udalarekin komunikatzeko bideek	

barnean hartzen dute feedbacka/entzutea adineko pertsonei?	
<p>7. gaia.</p> <p>LANA ETA HERRITARREN PARTE-HARTZEA</p> <p>Lan boluntarioaren edo ordaindutako lanaren inguruan izandako esperientziez eta kontu publikoetan izandako parte-hartzeaz hitz egitea nahi dut.</p> <p>Iritzia, alderdi onak eta txarrak, eta esperientzia entzun nahi nituzke, eta bai hobetu daitekeenaren gainean dituzun ideiak ere.</p> <p>Hitz egin boluntariotzako lanean izan duzun parte-hartzeaz, edo boluntariotzan aritzean interesa duzun edo bilatzen ari zaren.</p> <p>Hitz egin ordaindutako lanean izan duzun parte-hartzeaz, egun lanean ari zaren edo ordaindutako lan baten bila ari zaren.</p> <p>Hitz egin inguruneko gaietan edo jardueretan izan duzun parte-hartzeaz, adibidez, udal kontseiluetan edo elkarteetan...</p>	
Hauei buruz galdetu...	
Boluntario aritzeko aukerei buruzko informazioa aurkitzen duzu?	
Aukerak eskuragarriak dira?	
Aukerak askotarikoak dira?	
Eskaintzak erakargarriak dira?	
Boluntario aritzeagatik aitormena egiten dizu gizarteak?	
Ordaindutako lanari buruzko eskaintzak, lanean ari bazara edo	

lan bila bazabiltza:	
• Eskaintzak egokitzen al dira adineko pertsonen gaitasunetara?	
• Eskaintzak egokitzen al dira adineko pertsonen lehentasun/beharrizanetara?	
Zein dira adineko pertsonen parte-hartzea motibatuzko erabilitako moduak edo bitartekoak?	

8. gaia.

GIZARTE ZERBITZUAK ETA OSASUNEKOAK

Zuen ingurunean, etxean bizi diren adineko pertsonen sostengua ematen dieten gizarte zerbitzu publikoei eta osasun sistemari buruz gehiago jakin nahi dugu.

Iritzia, alderdi onak eta txarrak, eta esperientzia entzun nahi nituzke, eta bai hobetu daitekeenaren gainean dituzun ideiak ere.

Zein esperientzia duzu adineko pertsonen beharrei erantzuteko komunitateko zerbitzuek duten gaitasunaren gainean?

Hauei buruz galdetu...	Iradokizunak
Eskuragarri dauden zerbitzu publikoen motak	
• Zerbitzu horiek eskuragarriak dira?	
• Neurrizko prezioa dute? Ordaintzeko modua edo aukera	

duzu? • Adibidez, botiken koordainketari aurre egiterik baduzu?	
• Zerbitzuen erantzun gaitasuna, banakoen premien aurrean.	
BESTE BATZUK: Nola sentitzen zara finantza babesari eta segurtasun ekonomikoari dagokionez?	
LABURBILTZEKO GALDERA. Amaitu baino lehen, bada planteatu ez den eta aipatu nahi duzuen beste gairik?	

Datuak aztertzea eta txostenak aurkeztea

Foku-taldeek deskribapen zehatzak eta adineko pertsonen esperientzien kontakizunak emango dituzte, zuzenean eta zeharka zaintzaileen foku-taldearen bidez, hiri lagunkoitasunari buruz. Ikertzailearen helburua da 8 gai arloetako eta laburbiltzeko galderako eztabaidak bildu eta alderatzea, talde desberdinenak, hauek jakinarazteko asmoarekin:

- adineko pertsonengana bideratuta dauden udalerriko alderdiak (abantailak),
- oztopoak eta arazoak, hiria adineko pertsonetikiko lagunkoia ez dela agerian uzten dutenak,
- identifikatutako arazoak edo oztopoak hobetzeko iradokizunak.

Analisi hori egiteko, garrantzitsua da taldearen adostasunaren eta banakoen iritzi bakartuen arteko bereizketa egitea (nahiz eta iritzi bakartu horiek

erabakitasunez adierazi). Hitzez hitzezko aipamenak sar daitezke analisisan, interpretazioari kolorea emateko, baina iritzi komuna argitu behar dute, ez elkarrengandik urruntzen diren iritziak.

Foku-talde bakoitzaren datuak aztertzea eta txostena aurkeztea ondoz ondoko pauso hauei jarraituta egin behar da:

1. pausoa. Foku-taldeetako bakoitzaren gaiak aztertzea (erabili emaitzen laburpen orria, emaitzak erraz ikusteko).

2. pausoa. Adineko pertsonen talde desberdinen artean alderatzea gaiak, hau da, adin taldearen arabera, maila sozioekonomikoaren arabera, ereduak eta eraginak identifikatu ahal izateko.

3. pausoa. Adineko pertsonen foku-taldeen emaitzak eta zaintzaileen eta zerbitzuen hornitzaileen foku-taldeen emaitzak erkatzea.

Emaitzen analisi fitxa

Gaia	Abantailak adineko pertsonentzat	Oztopoak adineko pertsonentzat	Hobetzeko iradokizunak
Eraikinak eta aire zabaleko guneak			
Garraioa			
Etxebizitza			
Begirunea eta gizarteratzea			
Gizartean parte hartzea			
Komunikazioa eta informazioa			
Lana eta herritarren parte-			

hartzea			
Gizarte zerbitzuak eta osasunekoak			

Laburbiltzeko galderan planteatutako kontuak edo gaiak:

1. ERANSKINA

Baimen informatua

Printzipio etikoak eta pertsonaren autonomiari zor zaion errespetua direla-eta, Baimen Informatuaren Adierazpena ez da formalitate hutsa. Funtsezko prozeduratzat jotzen da, azterlanean parte hartzen duten pertsonen eskubideak babesteko.

Adineko pertsona baten baimen informatua lortzeko prozesuan, elkarrizketatzaileak argi eta garbi ulertu behar du baimena emateko eskubidea ezin dela beste pertsona batengan utzi, parte-hartzailearen adina dela-eta Parte-hartzailearen eskubidea da eta ezin da beste baten esku utzi eta inork ezin du ukatu, adineko pertsonak gaitasun kognitiboa duen heinean:

-ulertzeko ikerketan parte hartu nahi izateko edo parte hartzeari ezezkoa emateko eskubidea duela –parte hartu nahi duen edo ez erabaki ahal izatea– eta bere erabakiaren berri emateko elkarrizketatzaileari.

Ondorioz, foku-taldearekin lanean hasi baino lehen, Adineko Pertsonetikiko Hiri eta Komunitate Lagunkoien proiektuan parte hartzeko «Baimen adierazpena» irakurri behar da. Arretaz irakurri behar du. Amaitzen duenean, pertsonari galdetu behar zaio ea galderarik baduen adierazpenaren gainean. Pertsonak irakur badezake, aukera eman behar zaio eseri eta berak irakurtzeko adierazpena.

Behin ahozko baimena eman duenean, orria emango diogu berak edukitzeko eta zalantzarik badu kontsultatu ahal izateko. Koordinatzaileak "Baimen adierazpena" sinatu behar du, ziurtatzeko pertsonak borondatez onartu duela Adineko Pertsonetikiko Hiri eta Komunitate Lagunkoien proiektuan.

Beti beharrezkoa izaten da "Baimen adierazpena" hartzen duen orriaren kopia bat uztea parte-hartzaileari eta bertan idaztea azterlana egin bitartean zalantzak edo galderak sortzen bazaizkio galdetu behar dion pertsonaren izena eta telefonoa.

Baimen adierazpena

“Adineko Pertsonetikiko Hiri eta Komunitate Lagunkoiak” proiektuaren azterlan fasea.

Foku-taldearen saioa hasi aurretik parte-hartzaile bakoitzari irakurri behar zaion adierazpena.

Ongi etorri:

_____ izena _____ dut,
_____ erakundekoa, eta parte hartu behar duzun ikerketa prozesuari buruzko informazioa emateko ardura duen pertsona naiz.

Azterlan garrantzitsu batean parte hartzeko hautatu zaitugu. Hain zuzen, azterlanaren helburua da hobeki ezagutzea nola lagundu diezaieketen hiriek adineko pertsoneri modu osasuntsuan bizitzen eta bizimodu aktiboa izaten. Eztabaida egin bitartean, esperientzia onak eta txarrak konpartitzeko eskatuko zaizu, eta bai hiria adineko pertsonentzat hobetzeko dituzun ideiak ere.

Azterlan honetan parte hartzea borondatezkoa da erabat. Edozein unetan egin dezakezu atzera, hala egitea erabakitzen baduzu. Bilera grabatu egingo da, baina zinten eduki guztia inolako izenik gabe emango da argitara. Idatziz ematen duzun zeure buruari buruzko informazioa taldea deskribatzeko besterik ez da erabiliko. Zure izena ez da inoiz kaleratuko.

Azterlanean parte hartzean ados zaude? (biribildu pertsonaren ahozko erantzuna).

Bai

Ez

Izen-abizenak: _____

Eguna: _____

Sinadura¹: _____

(sinatu nahi badu)

¹ Kasu askotan, adineko pertsonak ez dira izaten dokumentu bat sinatzearen aldekoak, edo ezin dutelako irakurri, edo susmoak dituztelako ez dakitelako zer egin daitekeen beren sinadurarekin. Horrenbestez, parte-hartzailearentzat sinatzea ez da betebeharra, bai, ordea, aukera.

2. ERANSKINA

Parte hartu behar duten adineko pertsoneri aldez aurretik eman beharreko galderak.

Mila esker (eguna eta ordua) (tokia) egingo den bilerara joateagatik, (hiriaren/barrutiaren/herriaren) hiriaz/herriaz hitz egiteko.

Bilera horretan planteatuko diren kontuak hauek dira. Mesedez, irakur itzazu joan baino lehen eta pentsatu zer esan dezakezun haietaz bileran.

Gogoeta egin gai bakoitzean izan dituzun esperientzia onen eta txarren gainean eta pentsatu, zure iritziz, egin ahal izango liratekeen hobekuntzetan.

Galdera orokorra

Nolakoa da (hiriaren/auzoaren izena) bititzea, adineko pertsona zaren heinean?

1. Eraikinak eta aire zabaleko guneak

Nolakoa da zuretzat etxetik ateratzea paseatzera eta airea hartzera joateko, enkarguak egitera edo bisitak egitera? Erraza da eraikinetan sartzea, bulego publikoetan, dendetan edo aisiarako tokietan?

2. Garraioa

Deskribatu herrian garraio publikoa, autobusak, tranbia, metroa edo taxia, erabiltzea dela-eta duzun esperientzia. Gidatzen baduzu, nolakoa egiten zaizu zure hirian gidatzea?

3. Etxebizitza Hitz egin bizi zaren etxebizitzaz. Zure beharrak aldatuko balira, zein etxebizitza aukera izango zenituzke ingurunean?

4. Begirunea eta gizarteratzea

Zein modutan erakusten die inguruneak, edo ez, errespetua adineko pertsoneri?

Zein modutan sartzen ditu inguruneak, edo ez, jarduera eta ekitaldietan?

5. Gizartean parte hartzea Erraza iruditzen al zaizu ingurunean harremanak izatea? Hitz egin beste jarduera batzuetan parte hartzeaz, heziketakoak, kulturakoak

aisiakoak, sozialak edo erlijioakoak/espiritualak.

6. Komunikazioa eta informazioa

Hirian/auzoan, adibidez, zerbitzuei, ikastaroei, ekitaldiei eta abarri buruz behar duzun informazioa eskuratzeko nolako esperientzia duzu?

Telefonoz, irratiz, telebistaz, inprimatuta edo aurrez aurre emandako informazioa izan daiteke.

7. Lana eta herritarren parte-hartzea Hitz egin dezakezu borondatezko langile moduan izan duzun parte-hartzeaz? Ordaindutako lanaz hitz egin dezakezu, lanean ari zaren edo lan bila zabiltzan? Komunitateko kontu publikoetan duzun parte-hartzeaz hitz egin dezakezu, besteak beste, komunitateko elkarteetan edo udal kontseiluetan?

8. Gizarte zerbitzuak eta osasunekoak

Nolakoa da zure herrian adineko pertsonentzat dauden zerbitzu publikoekin duzun esperientzia?

3. ERANSKINA

_____ (e)ko Udala

Adineko Pertsonetikiko Hiri eta Komunitate Lagunkoien proiektua

Izena:

Zk. hau duen foku-taldea:

Tokia:

Eguna:

PARTE-HARTZAILEAREN GAINEKO INFORMAZIOA

Zeure buruari buruzko informazio pixka bat behar dugu, borondatez parte hartu behar duten pertsonen ezaugarrien deskribapen orokor bat egin ahal izateko. Erantzun, mesedez, informazio formulario honi, zurekin edo zure egoerarekin hobekien datorren erantzuna adierazita edo erantzunean idatzia. Galderarik baduzu, egiozu taldearen koordinatzaileari.

Zure datu pertsonalak, borondatez emango dituzunak, ikerketa egiteko baino ez ditugu erabiliko eta izenik gabe tratatuko dira, pribatutasuna bermatzeko.

1. Jaiotze-urtea:

2. Sexua: Emakumea Gizona

3. Bizi zaren tokiko posta kodea edo helbidea:

4. Egoera, enpleguari dagokionez:

- Erretiroduna
- Langilea, lanaldi osoan
- Langilea, lanaldi erdian

5. Gizarte boluntarioratzen aritzen zara?

6. Zure ustez, egun duzun osasun egoera da:

- Bikaina Ona Normala Ahula Oso ahula

7. Eguneroko jarduerak egitea zailtzen dizun premiarik edo mugarik duzu?

- Bai Ez Baten bat.....

8. Ikasketen maila:

- Lehen Hezkuntza, amaitu gabe**
- Lehen Hezkuntza
- Bigarren Hezkuntza
- Erdi mailako unibertsitate ikasketak
- Goi mailako unibertsitate ikasketak

9. Ikaslea zara? Adinekoentzako prestakuntza jardueretan parte hartzen duzu?

10. Etxebizitza, alokatutakoa da ala zurea?

- Alokaturakoa
- Alokairu babestukoa
- Neurea (hipotekarekin – hipotekarik gabe)

11. Esan diezagukezu norekin bizi zaren etxean?

- Bakarrik bizi naiz
- Bikotekidearekin
- Seme-alabekin
- Beste senitarteko batzuekin
- Beste aukera batzuk (pisukidea, etxeko laguntza)

Etxebizitza horretan eskuarki bizi zaretenon kopurua: _____

12. Gizarte etxeren batera edo adinekoen egoitzaren batera joaten zara erregularitasunez?

13. Elkarteren batekoa zara?

14. Maila sozioekonomikoa. Hileroko diru-sarrereren maila zein den adiez diezagukezu? Jarri X bat dagokion laukitxoan.

- 400 euro baino gutxiago hilean
- 401 eta 700 euro artean hilean
- 701 eta 900 euro artean hilean
- 901 eta 1.200 euro artean hilean
- 1.201 eta 1.600 euro artean hilean
- 1.601 euro baino gehiago hilean

15. Zerbitzu hauetakoren bat jasotzen duzu?

- Etxez etxeko laguntza
- Telelaguntza
- Eguneko egoitzara, egoitzara joaten naiz
- Senitartekoen/auzokoen borondatezko laguntza dut

Mila esker zure denborarengatik!

Baimena ematen dut borondatez emandako datu hauek "Adineko Pertsonetikiko Hiri eta Komunitate Lagunkoiak" proiektuaren ikerketarako erabiltzeko, _____ Udalak sustatutakoa

EGUNA _____

SINADURA (borondatezkoa) _____